

Meerjarenperspectief 2011-2014

Categorie 3-bezuinigingsopties

Afdeling Afdeling Dienstverlening
Fci / Eci 6.003.01.07 Verkiezingen
Opdracht Zero budget
Rapportage Het organiseren van verkiezingen is een wettelijke taak.. De Kieswet regelt veel zaken zeer expliciet. Op een aantal kostenposten kan door het maken van expliciete keuzen invloed worden uitgeoefend. Op de volgende pagina's wordt per onderdeel aangegeven of en zo ja welke ombuigingen mogelijk zijn.
Geraamde bezuinigingsmogelijkheid Zie hierna.
Advies afdeling aan projectgroep MJP Niet alleen door het bestaan van onderlinge afhankelijkheden tussen de aangedragen mogelijkheden om de kosten te reduceren, maar ook politieke wenselijkheid en draagvlak bij zowel de uitvoerenden (leden stembureaus) als de samenleving vergen een zorgvuldige afweging van voor- en nadelen.

Verkiezingen

Doelstelling: de organisatie van verkiezingen tegen de laagst mogelijke kosten, binnen de wettelijke kaders, waarbij de uitslag bij voorkeur voor 24:00 uur bekend is en de wijze waarop deze uitslag tot stand is gekomen boven iedere twijfel is verheven (rechtmatig).

De kostenposten bij verkiezingen zijn hierna opgenomen en voor zover mogelijk, zijn er alternatieven opgenomen. Tevens is hierbij rekening gehouden met de inzichten die verkregen zijn bij de laatst gehouden verkiezing, in het bijzonder ten aanzien van de vaststelling van de definitieve uitslag. Tijdigheid en rechtmatigheid daarvan stond onder druk.

Hierna zijn 5 onderdelen opgenomen:

1. Materialen
2. Huur stemlokalen
3. Presentiegelden
4. Catering
5. Software

1. Materialen

a. Verkiezingsborden

Het van gemeentewege plaatsen van verkiezingsborden is niet verplicht. Met het plaatsen, verwijderen, schoonmaken en vervangen van defecte verkiezingsborden is per verkiezing een bedrag gemoeid van €3.280,00. Opslag vindt plaats op het Stadserf. Daarvoor vindt geen doorbelasting plaats.

Alternatief 1

Het plaatsen van verkiezingsborden kan worden overgelaten aan de politieke partijen. In dat geval dient er beleid te worden geformuleerd dat kan aansluiten op het reeds vastgestelde reclamebeleid. De besparing is dan minimaal € 3.280,00 structureel. De verkiezingsborden kunnen worden verkocht.

Alternatief 2

De verkiezingsborden worden verkocht aan een exploitant, die vergunning krijgt de borden permanent te gebruiken, met als voorwaarde in de periode voorafgaand aan verkiezingen bij voorrang te verhuren aan politieke partijen. Het reclamebeleid moet dan hierop worden aangepast. De besparing is €3.280,00 structureel. Daarnaast kunnen inkomsten worden gegenereerd (precario en legesopbrengsten). De verkiezingsborden kunnen worden verkocht (incidentele opbrengsten).

Alternatief 3

De huidige werkwijze wordt gehandhaafd. Het plaatsen, verwijderen en reinigen van de borden is uitbesteed. Door aanbesteding kan wellicht nog een beperkte kostenreductie worden bereikt.

b. Inrichting stemlokalen

Met het inrichten van stemlokalen is een bedrag gemoeid van €5.500,00. Dit betreft het distribueren van de stembureauattributen (stembokjes en –bussen) en het aanbrengen van de verwijzingsborden (stemburo¹). Dit vindt plaats in eigen beheer (R&B) waarvoor €5000,00 wordt doorbelast. Voor de opslag van de stembokjes en –bussen worden intern geen kosten in rekening gebracht.

¹ De spelling stemburo is niet aangepast aan de huidige officiële spelling. Iedere verkiezing worden daarover opmerkingen gemaakt. Aangezien het voor de vindbaarheid van de stembureaus geen verschil maakt, is er van afgezien kosten te maken om de borden aan te passen.

Alternatief

De huidige werkwijze wordt gehandhaafd. Het inrichten van stembureaus en het plaatsen van de verwijzingsborden kan worden uitbesteed. Door aanbesteding, kan kostenreductie worden bereikt.

c. Portokosten

Met het bezorgen van stempassen en kandidaat-lijsten is een bedrag gemoeid van €13.000,00. Tot 2011 was het verplicht de bezorging te laten uitvoeren door TNT. Deze verplichting is vervallen. Dat biedt een aantal alternatieven. De kosten bedroegen in 2011 €0,375 per stempas en €0,1375 per kandidatenlijst.

Alternatief 1

Bezorging van stempassen en kandidatenlijsten aanbesteden. Er zijn meerdere bedrijven op de markt actief.

Alternatief 2

Bezorging van stempassen en kandidatenlijsten in eigen beheer uitvoeren. Wellicht zijn er voldoende ambtenaren bereid in hun vrije tijd voor een vergoeding van bijv. €0,20 per stempas en €0,075 per kandidatenlijst te bezorgen.

Alternatief 3

Bezorging van stempassen en kandidatenlijsten laten uitvoeren door Woerdense verenigingen, die op die wijze hun verenigingskas kunnen aanvullen. Ook dan kan gedacht worden aan een vergoeding van bijv. €0,20 per stempas en €0,075 per kandidatenlijst.

Alternatief 4

Een combinatie van de hiervoor beschreven alternatieven.

d. Drukwerk.

Het drukwerk, stembiljetten, kandidatenlijsten en processen-verbaal, wordt op basis van offerte aangekocht bij één van de twee gespecialiseerde bedrijven.

Bij de meeste verkiezingen is hiermee een bedrag gemoeid van ca. €10.000. Bij een gemeenteraadsverkiezing zijn de kosten hoger in verband met de beperkte oplage van de stembiljetten en kandidaat-lijsten.

Geen alternatief

Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van inkoopvoordeel door intergemeentelijke samenwerking. Bij de gemeenteraadsverkiezing bestelt de gemeente Woerden zelf. Bij alle andere verkiezingen bestelt de gemeente Utrecht voor alle Utrechtse gemeenten. Wezenlijke besparingen zijn hierbij niet waarschijnlijk. Gezien de rigide regelgeving is het samenwerken met een niet gespecialiseerde drukker risicovol.

e. Overige materialen stembureaus

De Kieswet schrijft voor, dat ieder stembureau moet beschikken over een tekstuitgave van de geldende Kieswet en het Kiesbesluit. Uitgaande van 31 stembureaus (zie hierna) is hiermee een bedrag gemoeid van €1139,25. Daarnaast zijn andere materialen nodig, zoals turflijsten, schrijfmateriaal, vergrootglazen, enz. Incidenteel ontbreekt er iets aan de stemkoffer. Deze kosten zijn echter gering.

Alternatief

Door deze regelingen (wet en besluit) van www.wetten.nl te downloaden en in eigen beheer te laten vermenigvuldigen is een besparing van €500,00 (raming) haalbaar.

2. Huur stemlokalen

De huur van stemlokalen kost in 2011 €4.550,00. De in rekening gebrachte kosten lopen uiteen. Scholen beperken zich tot schoonmaakkosten (€100,00), de Schulenburg rekent in 2011 €655,50 voor zaalhuur en catering.

Voor de komende verkiezingen is een herindeling van de stemdistricten te overwegen. De grootte van de stemdistricten (en bijgevolg het aantal opgeroepen kiezers) is afgestemd op het gebruik van stemcomputers. Het handmatig vaststellen van de uitslag kost zoveel tijd, dat bij de verkiezing in maart 2011 de meeste stembureaus pas rond middernacht hun processen-verbaal kwamen inleveren. Deze situatie moet op grond van de geformuleerde doelstelling worden voorkomen.

Alternatief 1

Door het aantal opgeroepen kiezers per stembureau te verminderen kan de uitslag sneller worden vastgesteld. Daartoe moeten er in Woerden vijf, in Harmelen twee en in Kamerik één stembureau bijkomen. De totale kosten worden in dat geval €6.350,00. (Besparing -€1.800,00).

Alternatief 2

De huidige indeling in stemdistricten en per district op te roepen kiezers handhaven en het aantal tellers per stembureau uitbreiden van twee naar vier per stembureau. De kosten stijgen dan met € 1.320,00. (Besparing -€1.320,00).

Alternatief 3

Het aantal stembureaus vergroten naar 31. Het aantal leden per stembureau verhogen naar 6 leden. Daarvoor de Woerdense gemeenteambtenaren aanwijzen als stembureau lid. Zie voor de verdere uitwerking hierna. De totale kosten worden in dat geval €6.350,00. (Besparing -€1.800,00). Daar staat tegenover dat er een besparing wordt gerealiseerd op de presentiegelden.

Alternatief 4

De huidige indeling in stemdistricten en per district op te roepen kiezers handhaven en accepteren dat de voorlopige en definitieve uitslag pas na 24:00 beschikbaar is.

3. Presentiegelden leden stembureaus

Leden van stembureaus ontvangen een vergoeding van €160,00. Daarvoor dienen zij om 7:00 uur aanwezig te zijn totdat het proces-verbaal is getekend. Bij de verkiezing in 2011 leverden de voorzitters gemiddeld rond middernacht hun PV in. De vergoeding per uur bedraagt dus iets minder dan €10,00. Vanaf 21:00 wordt het stembureau uitgebreid met daartoe aangewezen tellers. De vergoeding die hen is uitgekeerd, bedroeg €20,00. In totaal was hiermee een bedrag van €31.280,00 gemoeid.

Alternatief 1

Het aantal stembureaus vergroten naar 31, maar gelijktijdig het aantal leden verminderen naar 3 (wettelijk minimum). Het aantal tellers verhogen naar 3. In dat geval zal de uitslag eerder beschikbaar komen, aangezien het aantal te tellen stemmen per stembureau afneemt. De kosten bedragen in dat geval €33.480,00. De kosten stijgen dan, dus een "besparing" van -€2.200,00.

Alternatief 2

Het aantal stembureaus handhaven op 23, het aantal leden verminderen naar 3 (wettelijk minimum) en het aantal tellers te verhogen naar 5. De kosten bedragen in dat geval €26.680,00. Een besparing van €4.600,00.

Alternatief 3

Het aantal stembureaus vergroten naar 31. Het aantal leden per stembureau verhogen naar 6 leden. Daarvoor de Woerdense gemeenteambtenaren aanwijzen als stembureau lid. Drie ambtenaar-leden

doen dienst als lid van 7:00 uur tot 14:00 uur, waarna de tweede groep van drie leden tot het sluitingstijd (21:00 uur) dienst doet. Vanaf 21:00 uur wordt het tweede team aangevuld met het eerste team voor het tellen.

De ambtenaar leden krijgen geen vergoeding anders dan hun normale salaris voor het aantal uren dat zij werken. Als er wordt besloten, dat de uren niet kunnen worden doorbelast, zijn de kosten in dit geval nihil en bedraagt de besparing €31.280,00. Groot voordeel hierbij is dat het risico dat de uitslag zal worden betwist aanzienlijk wordt gereduceerd.

Geen alternatief

Het verlagen van de vergoeding aan de leden van een stembureau zal het vrijwel onmogelijk maken voldoende leden te werven. De bestaande vergoeding vindt men al zeer laag, gezien de bijzonder lange dag. Ambtenaar-leden moeten overigens een vrije dag nemen om voor de bestaande vergoeding in aanmerking te komen.

4. Catering

De leden van een stembureau krijgen op de verkiezingsdag eten en drinken aangeboden (lunch, warme maaltijd, koffie, thee, frisdrank). De kosten daarvan bedragen €4.750,00.

Alternatief 1

De catering wordt beëindigd. De stembureauleden dienen hun eigen eten en drinken te betalen. De besparing bedraagt €4.750,00.

Alternatief 2

De catering wordt beëindigd. De stembureauleden dienen zelf te voorzien in hun eten en drinken. Zij krijgen daarvoor een vergoeding van €15,00. De besparing bedraagt €3.280,00 (bij 23 stembureaus met 3 leden) tot €2.455,00 (bij 31 stembureaus met 4 leden).

5. Software

Voor de organisatie van de verkiezing wordt gebruik gemaakt van de softwareapplicatie ISS van leverancier Procura. Alle vereiste formulieren (van benoemingsbesluiten van de leden van stembureaus tot de geloofsbrieven van raadsleden en de processen verbaal) worden snel en efficiënt met deze applicatie vervaardigd. De leverancier draagt er zorg voor dat alle formele documenten in voorkomende gevallen worden aangepast aan de Kieswet. Verder is het mogelijk statistische overzichten en vergelijkingen te maken met eerder gehouden verkiezingen. De licentiekosten bedragen €2.695,00 per verkiezingsjaar.

Geen alternatief

Deze applicatie is niet te vervangen door open-source software anders dan tegen hogere kosten. In het bijzonder de data van vorige verkiezingen zouden verloren gaan en opnieuw handmatig aan de hand van processen-verbaal moeten worden ingebracht.